

Kysely- ja välityspalvelun kautta asiakirjojen välitys

THL määräys 2/2021

Tarja Rätty

8.12.2021

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Asiakastietolaki 784/2021

22 § Asiakastietojen välittäminen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden avulla sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolelle

- Valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen avulla saadaan välittää todistuksia, lausuntoja ja muita asiakastietoja sisältäviä asiakirjoja sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuoliselle toimijalle.
- Asiakirjoja saadaan salassapitosäännösten estämättä välittää asiakkaan pyynnön tai vastaanottajan lakiin perustuvan pyynnön taikka tiedon luovuttajan lakiin perustuvan tiedonantovelvollisuuden perusteella.
- Asiakasasiakirjojen välittäminen toteutetaan valtakunnalliseen tietojärjestelmäpalveluun kuuluvan kysely- ja välityspalvelun avulla.

Asiakastietolaki 784/2021

- Määräyksen antaminen perustuu laissa olevaan säännökseen.
- Oikeus antaa määräyksiä on varsin suppea ja tarkasti rajattu. (Määräys on useimmiten teknisluonteinen)
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos antaa määräykset siitä, **minkä tyyppisiä asiakirjoja** saa välittää kysely- ja välityspalvelun avulla.
 - 1) Lääkintölaillisia todistuksia ja lausuntoja sekä muita todistuksia, jotka vahvistetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 23 §:n mukaisesti
 - 2) Muita lääkärintodistuksia ja lausuntoja, joissa selvitetään potilaan terveydentilaa ja jotka ovat välttämättömiä lausunnon vastaanottavan tahon tehtävien suorittamiseksi
 - 3) Kuolemansyyn selvittämisestä annetun asetuksessa (948/1973) tarkoitettuja, THL:n hyväksymiä ja vahvistamia kuolintodistuksia
 - 4) Muita terveydenhuollon asiakirjoja tai niiden määrättyjä tietosisältöjä, jotka ovat välttämättömiä vastaanottavan organisaation lakisääteisen tehtävän hoitamiseksi.
- Kysely- ja välityspalvelun kautta voidaan luovuttaa edellä lueteltujen todistusten, lausuntojen ja todistukseen ja lausuntoon tietoisesti liitetty muu yksilöity asiakirja.

Lausunnoista nostoja:

Lausuttu, toiveena että asiakirjojen välittämisestä säädettäisiin ministeriön asetuksella?

- Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa käsityksensä, ettei asiasta ole tarvetta asetuksentasoiseen sääntelyyn.
- Asiakirjojen välittäminen valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen avulla on tekninen ratkaisu, jonka vaiheistaminen perustuu tietorakenteiden ja tietojärjestelmien valmiuksiin muuttamatta millään tavalla osapuolten tiedonsaanti-oikeuksia.

Lausunnoista nostoja:

Lausuttu toiveena, että määräyksellä rajattaisiin välitettävän tiedon määrää/sisältöä, ja määräyksessä tulisi kaikille kysely- ja välityspalvelun avulla luovutettaville asiakirjoille määritellä selkeästi ne säännökset, joihin tietojen luovuttaminen kulloinkin perustuu.

- On huomioitava, että välitys- ja kyselypalvelu ei ole vastuussa rekisterinpitäjältä toiselle tapahtuvasta tiedonsiirrosta.
- Tiedon luovuttaminen edellyttää aina luovuttavan rekisterinpitäjän harkintaa ja tietämystä eri lainsäädäntöjen mukaisesta oikeudesta/velvoitteista kulloiseenkin luovutukseen.
- Tietoa luovuttava rekisterinpitäjä on vastuussa siitä, että tiedon saaja saa vain sen verran asiakas- tai potilastietoja kuin mitä tiedon saajalla olisi oikeus lain tai pyynnön nojalla saada. Vain välttämätön asiakastieto voidaan luovuttaa.

Lausunnoista nostoja:

Samoin on lausuttu ettei voisi määräyksellä ohjata sellaisista asioista jotka eivät vielä ole Kanta-palveluissa teknisessä toteutuksessa.

- Määräys, kuten lainsäädäntö yleisesti, on rajoittavaa tai mahdollistavaa.
- Kysely- ja välityspalvelu määräys on mahdollistava määräys – kertoo että lainsäädännöllisesti on mahdollista välittää tietyn tyyppisiä asiakirjoja. Määräys ei voi ottaa kantaa toimijoiden valmiusasteisiin – kun tekninen tuotantovalmius on - sallii määräys tuotantokäytön.

Lausuttu toiveena määräyksen vaiheistavan eri asiakirjojen välittämisen tuotantoon menoa.

- Määräyksen mukaisesti THL voi antaa tarvittaessa erillisiä ohjeita välitettävien asiakirjojen tuotantoon viennin vaiheistamisesta.

Lausunnoista nostoja:

Lausuttu tarve määräyksessä eroteltavan mitä todistuksia ja lausuntoja tai liitteitä saa kysellä tai välittää.

- lain perustelumuistio antaa esimerkkejä:
- ”Esimerkkinä voi mainita Kansaneläkelaitoksen tai työeläkelaitoksen, jolle kirjoitettaisiin A-todistus tai B-todistus potilaan sairaudesta päivärahaa varten tai poliisi, jolle annettaisiin lääkärinlausunto ajokorttia varten.

THL määräys 2/2021 mukaisesti THL voi antaa tarvittaessa erillisiä ohjeita välitettävistä asiakirjoista.

Lausunnoista nostoja:

Lausuttu, että nyt määräyksessä jää epäselväksi, mihin tietojen luovutus perustuu esimerkiksi silloin, kun kysely- ja välityspalvelun kautta luovutetaan liitteitä.

- Lain perustelumuistiosta lainaus:
- Todistukseen ja lausuntoon tietoisesti liitetty muu yksilöity asiakirja, kuten esimerkiksi lääkärin oman lausunnon yhtenä perusteena ollut röntgenlääkärin lausunto, voitaisiin asiakirjan laatijan oman harkinnan mukaan liittää lausuntoon ja luovuttaa sähköisesti sen mukana.

Määräys on julkaistu ja voimassa 16.11.2021 alkaen

- THL määräys 2/2021
- VALTAKUNNALLISTEN TIETOJÄRJESTELMÄPALVELUIDEN AVULLA TERVEYDENHUOLLON ULKOPUOLELLE VÄLITETTÄVISTÄ ASIAKIRJOISTA
- <https://thl.fi/fi/web/tiedonhallinta-sosiaali-ja-terveysalalla/maaraykset-ja-maarittelyt/maaraykset>

**Lisätietoja tarvittaessa
sotetiedonhallinta@thl.fi**